

Oppvekst og opplæring

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Uttalelse på ny barnehagelov fra Fauske kommune

Kommunestyre- 013/24, har i møte 22.02.2024 fattet følgende vedtak i saken:

Vedtak:

Høringssvar fra Fauske kommune – forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter (Styring og finansiering av barnehagesektoren)

Fauske kommune mener det er viktig å ha et regelverk som legger til rette for at alle barn får likeverdige barnehage tilbud av høy kvalitet.

I Fauske kommune er halvparten av barnehagene privat. De private aktørene har vært avgjørende for å sikre full barnehagedekning, og de bidrar med kvalitet og mangfold i tilbudet. Kommunen mener at den norske barnehagemodellen, med kommunale og ulike typer private barnehager, har vært god for både innbyggere og kommuner.

Med en god balanse mellom styring av, og frihet for, de private og ideelle barnehagene har samfunnet oppnådd full barnehagedekning og et barnehage tilbud som foreldre flest er veldig fornøyde med.

Fauske kommune er opptatt av at alle barnehager i kommunen er med på å tilby likeverdige tjenester og at det må legges til rette for å ivareta forutsigbarhet for de private barnehager. Et godt samarbeid mellom kommunen og private barnehager vil også i fremtiden være viktig for å kunne gi et barnehage tilbud med høy kvalitet til alle barn i kommunen.

Fauske kommune har følgende overordnede tilbakemeldinger til departementets forslag:

Fauske kommune har registrert at forslagene fra Kunnskapsdepartementet har skapt stor uro i private barnehager, både hos eiere, ansatte og foreldre. Vi registrerer også at flere av de mest sentrale forslagene møter stor motstand fra ulike høringsinstanser, også fra veldig mange kommuner. Fauske kommune mener departementet bør jobbe frem et alternativt forslag til regelverk for styring og finansiering som i større grad er forankret med, og har støtte i, sektoren og kommunene. Dette arbeidet bør gjøres i samarbeid med aktørene i sektoren.

Fauske kommune advarer mot å pålegge kommunene flere oppgaver og mer ansvar for styring og finansiering, slik lovforslaget i stor grad legger opp til. Dette er særlig uheldig i en sektor som i så stor grad er gjennomregulert fra nasjonalt hold. Fauske kommune mener forslagene påfører kommunen betydelig merarbeid og økte kostnader som ikke blir finansiert av staten.

Det bekymrer kommunen at departementet legger opp til at mye risiko og potensielle konfliktflater overføres fra nasjonalt til kommunalt nivå.

Fauske kommune mener det er en svakhet ved forslagene at konsekvensene av forslagene i liten grad ser ut til å være utredet. Fauske kommune ber om at endringer som gjøres i regelverket knyttet til styring og finansiering av barnehagesektoren er basert på grundige konsekvensutredninger og oppdaterte kunnskapsgrunnlag.

På denne bakgrunn er det flere av de konkrete forslagene fra departementet som Fauske kommune kan støtte. Dette gjelder blant annet forslag om å:

endre systemet for etableringsgodkjenning av private barnehager

kreve at private barnehager skal melde fra om opptak av barn fra andre kommuner

innføre en forsøkshjemmel i barnehageloven

gi Utdanningsdirektoratet hjemmel til å føre tilsyn med bruk av kostpenger

innføre nye regler for varigheten av vedtak om etableringsgodkjenning

Imidlertid er de særlig to av de mer omfattende endringene i lovforslaget som Fauske kommune ikke kan støtte. Vi registrerer, av de høringsvarene som i skrivende stund er publisert på departementets nettsider, at dette er forslag som møter bred motstand, også fra et stort flertall av kommunene. Dette gjelder følgende forslag:

Forslag til ny §15a om å gi kommunen adgang til å redusere antall barnehageplasser en barnehage er godkjent for

Fauske kommune støtter ikke forslaget om å gi kommunen adgang til å redusere antall barnehageplasser en barnehage er godkjent for. Kommunen viser her til gode erfaringer ved at dette i dagens regelverk løses gjennom et godt samarbeid mellom kommunale, private og ideelle barnehager i tilfeller der det oppstår overkapasitet.

Forslaget fra departementet vil kunne skape uro og uforutsigbare rammevilkår i sektoren. Barnehageeiere som har investert betydelige beløp i barnehagebygg, lekeområder, kompetanse og faglig innhold bør ikke risikere å få endret sine godkjenninger i ettertid. Det vil medføre ytterligere uforutsigbarhet som kan komme til å påvirke tilbudet til barna og arbeidsplassene til de ansatte negativt, for eksempel ved at ansatte kan komme til å søke seg til andre virksomheter og andre sektorer med mer forutsigbare rammevilkår.

I dagens system er det foreldrenes valg av barnehage for sine barn som styrer utviklingen av sektoren, og som blant annet avgjør hvilke barnehager som kan drive videre og hvilke som eventuelt må skalere ned og potensielt også avvikle driften. Fauske kommune mener dette er

et system som fungerer tilfredsstillende i dag og at disse mekanismene bør videreføres.

Forslag til ny §19 med regler om beregning av kommunalt tilskudd til private barnehager

Fauske kommune støtter ikke forslaget om at hver enkelt kommune skal lage egne lokale forskrifter for beregning av tilskudd, herunder forskrifter om beregning av både driftstilskudd, eiendomstilskudd og pensjonstilskudd til de private barnehagene.

Kommunen viser til at utforming av lokale forskrifter om tilskudd vil innebære en helt ny og stor oppgave for kommunene, merarbeid som kommunene ikke skal kompenseres for.

Kommunene bruker i dag mye tid og ressurser på dagens tilskuddsberegninger. Fauske kommune er bekymret for at kommunene vil måtte bruke betydelig mer tid og ressurser, dersom departementets forslag blir innført.

Det vil være svært krevende for kommunen å innhente korrekte og nødvendige opplysninger for å kunne sikre en modell som ivaretar forslagets momenter, som vurdering ut ifra geografisk beliggenhet, kvalitet, psykososialt barnehagemiljø, lønns, pensjons- og arbeidsvilkår osv.

Fauske kommune er bekymret for at en slik ordning vil kunne føre til at det oppstår konflikter og uheldig konkurranse mellom barnehager. Forslaget vil slik vi forstår det gi betydelig økt krav til ressursbruk og kompetanse både kommunen og i barnehagene, til tross for at det foreslås veiledning fra departementet.

Fauske kommune mener at tilskudd til private barnehager også i fremtiden bør beregnes med bakgrunn i en nasjonal forskrift som ivaretar økonomisk likeverdig behandling og samtidig finansiering av ulike barnehager.

Vedtaket kan påklages, jfr. FVL § 28 med 3 ukers klagefrist fra vedtaket er gjort kjent for søker, jfr. FVL § 29. Klagen må begrunnes og sendes *(det aktuelle utvalg settes inn her)*.

Med vennlig hilsen

Hans Fredrik Sørdal
Kommunalsjef oppvekst og opplæring

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.